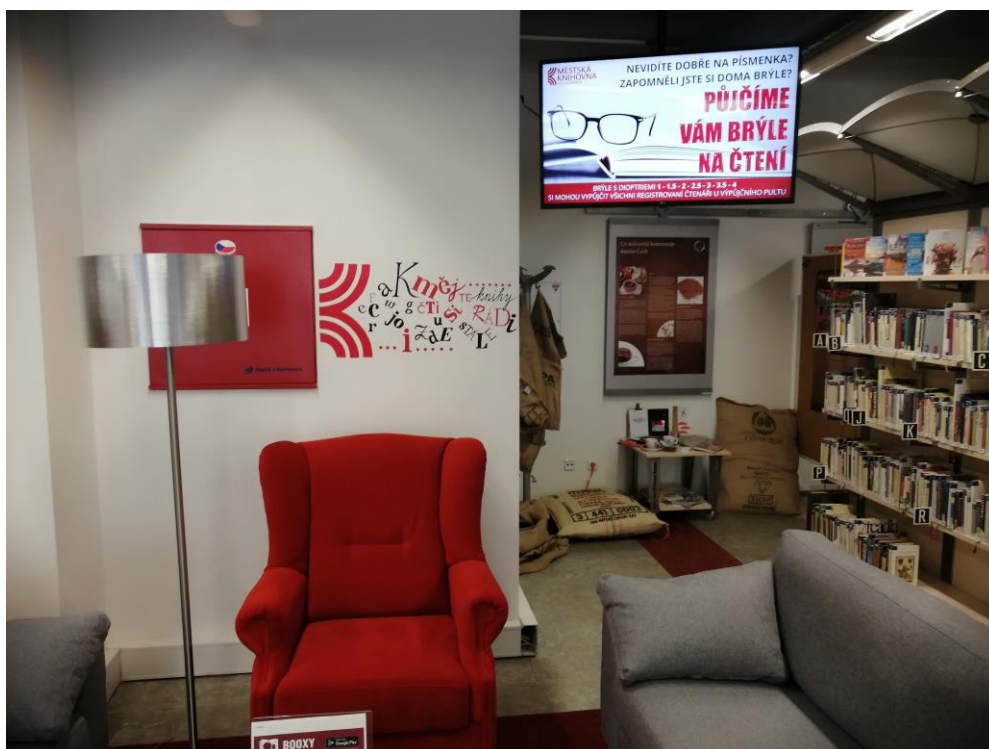

Městská knihovna ve Svitavách

Výroční zpráva za rok 2020

Městská knihovna ve Svitavách
Wolkerova alej 92/18
568 02 Svitavy
IČO 75003171

Zřizovatel: město Svitavy
Statutární zástupce: Mgr. Marta Bauerová

Obsah:

Úvod.....	str. 3
Doplňování a zpracování fondu.....	str. 4
Čtenáři, návštěvníci a výpůjčky.....	str. 5
Služby knihovny	str. 6
Zaměstnanci.....	str. 9
Další činnost.....	str. 10
Regionální funkce.....	str. 10
Dotace.....	str. 11
Výhled do roku 2021.....	str. 12
Příloha – Hospodaření v roce 2020.....	str. 13

Úvod:

Činnost knihovny v roce 2020 ovlivnila pandemie koronaviru. Od vyhlášení nouzového stavu 12. března jsme zažili několik fází poskytování služeb – úplné uzavření, omezení služeb, otevření a výdejové okénko předem objednaných knih. Došlo proto k poklesu výpůjček, poklesu čtenářů, vzdělávací a kulturní aktivity probíhaly od března v omezené míře pouze v době, kdy to bylo možné, zájem o ně nebyl ale takový jako za běžných okolností.

Přesto na nás čtenáři nezapomněli a využívali naše služby dle toho, jak to situace umožňovala, tzn. i výdej předem objednaných knih.

Během celého roku jsme propagovali digitální služby, zvýšili jsme počet e-výpůjček a zájem o ně se zdvojnásobil. Zapojili jsme se do služby DNNT – Díla nedostupná na trhu.

Některé aktivity jsme zrealizovali ve virtuálním prostředí.

Nejpozitivnější událostí minulého roku byl postup do druhého kola v soutěži **Městská knihovna roku**. Do soutěže nás nominovala Krajská knihovna v Pardubicích a my se rozhodli tuto výzvu přijmout, abychom zjistili, jak si vedeme v porovnání s ostatními knihovnami. Přihlášených bylo celkem 14 knihoven (za každý kraj jedna). Soutěž je dvoukolová, předmětem hodnocení prvního kola byly výkonové ukazatele dosažené při vyhodnocení statistických dat (jedná se o 20 ukazatelů, mezi ně patří nejen počet čtenářů, výpůjček, ale také např. výdaje na nákup knihovního fondu atd.) a dvě nejvýznamnější akce uplynulého roku. Uvedli jsme vybudování relaxační zóny v oddělení pro dospělé čtenáře a spolupráci s Místním akčním plánem vzdělávání, především ukončení poloviny projektu na podporu čtenářské gramotnosti Kufr plný knih. Naše knihovna postoupila s dalšími sedmi knihovnami do druhého kola. Navštívila nás hodnotící komise, které jsme prezentovali naši činnost i prostory. Na stupních vítězů jsme se neumístili, ale i postup do druhého kola považujeme za velký úspěch a jsme za něj moc rádi. Stejně tak si vážíme nominace od krajské knihovny.

V roce 2020 jsme rovněž zaktualizovali své webové stránky, jak po grafické tak technické stránce s důrazem na jejich přístupnost, např. pro osoby se zrakovým znevýhodněním.

Doplňování a zpracování fondu:

Během uzavření knihovny jsme třídili fond, došlo k odpisu opotřebovaných a neaktuálních knih (celkem 3211 ks), především pak z dětského oddělení, kde se díky dostatečné kapacitě regálů dlouhodobě nevyřazovalo. Připravujeme se tak i na plánovanou rekonstrukci dětského oddělení.

Při vyřazování využíváme „Zlatý fond literatury“, který je zveřejněn na webu Národní knihovny. V posledních letech se zaměřujeme na obnovu knihovního fondu, a to v souladu se „Standardem pro doplnění a aktualizaci knihovního fondu“. Praxe ukázala, že čtenáři žádají především novinky a vadí jim dlouhé čekací lhůty. Proto se snažíme žádané knihy kupovat ve více výtiscích.

Tento rok jsme vyčerpali pouze 97% schválených prostředků na nákup knihovního fondu. Důvodem je nejenom skutečnost, že knih z důvodu omezení vycházelo méně, ale také to, že knihy necirkulovaly jako za běžných okolností.

Naopak jsme investovali do nákupu e-knih od společnosti Palmknihy, nakoupili jsme e-knihy za 30 000 Kč.

Celkový přírůstek v roce 2020 byl 2 322 knihovních jednotek.

- Nakoupili jsme a zpracovali 2 161 knih a 161 ostatních dokumentů (audioknihy, stolní hry) v celkové hodnotě 513 485 Kč. Stav fondu svitavské knihovny k 31. 12. 2020 je **67 895 knihovních jednotek**.
- **Díky spolupráci s Místním akčním plánem vzdělávání (MAP) jsme doplnili fond o montessori pomůcky a tzv. tematické kufříky**
- Knihovní fond doplňujeme přes distributory (Kosmas, Euromedia, Pemic), popř. z levných knih či antikvariátů.
- Čtenáři je velmi využívána služba **Tip na knihu** (téměř 100% požadavků jsme schopni splnit).

- Každoročně využíváme projekt Ministerstva kultury „**Česká knihovna**“, který je zaměřen na podporu nekomerčních titulů českých nakladatelství, a projekt „**Cizojazyčná literatura**“, díky kterému nabízíme aktuální beletristické tituly v cizích jazycích, a to především v angličtině, němčině a francouzštině. Tento rok jsme objednali také několik románů ve slovenštině.
- Odebíráme 92 titulů periodik a dokupujeme stolní hry.
- Požadavky na naučnou literaturu řešíme přes meziknihovni výpůjční službu (knihy objednáme z jiných knihoven). Nově jsme se zapojili do služby Získej. Díky tomu, že jsme členové Centrálního portálu knihoven, si může čtenář objednat knihu sám a u nás si ji pouze vyzvednout.

Čtenáři, návštěvníci a výpůjčky

V roce 2020 jsme měli zaregistrováno **2 432 čtenářů**, z toho **694 čtenářů dětských** (celkem tedy o 360 čtenářů méně než v roce 2019).

Přitom do vyhlášení nouzového stavu 12. března jsme zaznamenali zvýšený zájem návštěvníků o služby knihovny, především pak z řad dětských čtenářů (do 12. března nás navštívilo o 1400 uživatelů více jak ve stejném období v roce 2019). Domníváme se, že to byl důsledek různých projektů na podporu čtenářské gramotnosti (S knížkou do života, spolupráce s Místním akčním plánem vzdělávání).

Tento trend pandemie bohužel ukončila a budoucnost ukáže, zda se nám podaří na tuto činnost navázat.

Výpůjčky a on-line služby

Počty výpůjček klasických knih se z již zmíněných důvodů snížily, celkem o 12 500.

Výrazně se zvýšil počet půjčených e-knih, a to na dvojnásobek (na 606 e-výpůjček).

Přes uzavření knihovny vzrostl počet vyřízených požadavků MVS, dále se zvýšil počet přístupů na webové stránky knihovny a počet přístupů do katalogu, což odráží skutečnost, že čtenáři sledovali aktuality a knihy si vyhledávali a objednávali přes čtenářské konto.

Knihovnu navštívilo celkem 41 018 uživatelů (návštěvníků knihovny, uživatelů internetu a návštěvníků kulturních a vzdělávacích akcí).

Vypůjčilo se 87 231 dokumentů: knihy (15 252 naučné literatury, 50 701 krásné literatury), 1 558 AV dokumentů, 8 974 periodik, 1 276 stolních her a 606 e-knih.

Služby knihovny

Kulturní a vzdělávací akce proběhly do 12. března. Pokud to situace umožňovala, tak v nadcházejícím období se uskutečnily pro veřejnost pravidelné klubové aktivity realizované ve spolupráci s MAP II a dle možností i programy pro školy a školky. Některé aktivity proběhly v online prostředí.

Vzdělávací a kulturní akce

Celkem se uskutečnilo 147 akcí pro školy a veřejnost.

- Uspořádali jsme výstavu v pasáži Multikulturního centra „Cha cha chá, zasmál se Mordechaj“ ke stejnojmenné knize Kláry Smolíkové.
- Virtuální Univerzita třetího věku probíhala distanční formou
- Filmový, čtenářský a fantasy klub (leden - březen, září, říjen)
- Klub pro děti do tří let (projekt S knížkou do života)
- Listování (2 představení)
- Přednáška Martina Mejstříka – Pevnost Evropa
- Přednáška MUDr. Martina Jana Stránského na téma Děti a technologie
- Pasování na čtenáře knihovny proběhlo až v září.
- Prázdninové aktivity (odpoledne s Harrym Potterem, odpoledne s hrdiny televizního seriálu Stranger Things a s postavami hororových knih, klub pro nejmenší)

Pasování na čtenáře knihovny

Aktivity v době uzavření knihovny

- Online besedy se spisovatelkami Lucií Lomovou a Klárou Smolíkovou (v rámci dotačního programu K21 na téma Komiks – cesta ke čtenářství)

Akce realizované ve spolupráci s MAP II

- Venkovní aktivita Hádanky s knihovnou – Na pěti místech ve městě, která jsou spjatá s knihou (např. knihobudky), děti hledaly neúplné básničky, doplňovaly rýmy a plnily úkoly. Hra měla velký úspěch, účastnilo se jí 44 rodin, každé dítě dostalo jako odměnu knihu.
- Filmový kvíz – otázky vytvořené na základě promítnutých děl ve filmovém klubu. Vítězové (první tři místa) obdrželi jako odměnu knihu Dějiny filmu.
- **Aktivita Kur plný knih (viz projekty)** probíhala dle situace – kolegyně navštěvovala se vzdělávacím programem školku, program pro první a druhý stupeň probíhal online.

Díla nedostupná na trhu (DNNT)

Zapojili jsme se do projektu Národní digitální knihovny Díla nedostupná na trhu. Čtenáři získají z pohodlí domova přístup k plným textům dokumentů (knihy, časopisy, noviny atd.) vydaných na území České republiky do roku 2007. Jedná se o dokumenty, které jsou dosud chráněny autorským právem (tj. neuplynulo 70 let od smrti autora), a které zároveň již nejsou dostupné na trhu, a to včetně případných dalších vydání, případně i upravených. Služba je určena pouze pro čtení dokumentů.

Projekty:

S knížkou do života (Bookstart), jehož cílem je podpora čtenářské pregramotnosti dětí od 0 do 3 let. Na slavnosti vítání občánků obdrží každé dítě dárkový motivační balíček, jehož součástí je registrace dítěte do tří let věku. Podařilo se uskutečnit pouze jedno setkání.

Knížka pro prvňáčka – kniha z projektu je předána prvňáčkům na slavnosti „Pasování na čtenáře knihovny“, které tento rok proběhlo až v září.

Klubík pro děti do 3 let

Proměna Městské knihovny ve Svitavách na kreativní a vzdělávací centrum pro děti a dospívající mládež. Cílem projektu MAP II a Implementace MAP ORP Svitavy je podpořit vzdělávání na základních a mateřských školách v regionu ORP Svitavy prostřednictvím aktivit z oblasti čtenářské a předčtenářské gramotnosti. V rámci projektu realizujeme čtenářský klub, fantasy a filmový klub a aktivitu **Kufr plný knih**. Jeho cílem je dostat co nejdříve ke čtenářům různých věkových kategorií (předškoláci, první a druhý stupeň ZŠ) současnou kvalitní knižní produkci. Záměrem je, aby si děti mohly vybrat, přečíst, ale také si ponechat knihu, která je osloví, a získaly tak možnost vytvořit si během školního roku základ vlastní domácí knihovničky. Ve školním roce 2019/2020 do projektu byly zapojena MŠ Milady Horákové, ZŠ Opatov, ZŠ Lačnov a speciální škola ve Svitavách (leden - červen). Ve školním roce 2020/2021 to jsou MŠ Československé armády, ZŠ Felberova a ZŠ T. G. Masaryka (září - prosinec).

Zaměstnanci

Městská knihovna ve Svitavách v roce 2020 zaměstnávala 13 pracovníků, z toho jeden úvazek je ekonomka a jeden IT pracovník, který pomáhá i organizacím sídlícím ve Fabrice (SKS, Klub seniorů, Krůček). Dvě pracovnice zajišťují regionální služby (nákup a zpracování knih do regionu, metodická činnost pro knihovny), jedna pracovnice zajišťuje nákup knih a jejich zpracování do svitavské knihovny (akvizice, katalogizace), dvousměnný provoz zajišťují vždy čtyři zaměstnanci (1 v dětském oddělení, 1 ve studovně, 2 v oddělení pro dospělé čtenáře).

Uzavření knihovny jsme mj. využili k sebevzdělávání. Absolvované kurzy:

- Komunitní knihovna
- Webinář Anopress
- Makerspace, laboratoře a dílny v knihovnách
- Vzdělávání 350 let po Komenském
- GDPR
- Centrální portál knihoven
- Současná literatura pro děti a mládež
- Knihovna spojuje aneb Komunitní funkce knihoven
- Knihovny současnosti
- Elearning Komunitní knihovnou krok po kroku
- Koncepce knihoven s dr. Richterem, Díla nedostupná na trhu

- Využití webových aplikací v informačním vzdělávání
- Multimédia v praxi – umění moderní komunikace
- Pedagogické minimum pro knihovníky

Další činnost:

- Jsme členem profesních organizací – Svazu knihovníků a informačních knihovníků (SKIP), Sdružení knihoven (SDRUK) a členem sdružení dětských knihoven Klubko
- Městská knihovna ve Svitavách je zapojena do celostátního projektu organizovaného Národní knihovnou o výkonnosti knihoven - „Benchmarking v knihovnách“
- Jsme členy Centrálního portálu knihoven
- Pracovnice dětského oddělení je koordinátorkou seznamu dětské literatury pro 2.-3. ročníky ZŠ, který je určen pro potřeby učitelů a rodičů (krátká anotace a doporučení současné dětské literatury)
- Posíláme záznamy do Souborného katalogu
- Spravujeme databázi Osobnosti regionu
- Knihovna je členem MAS Svitava; ředitelka knihovny je členkou realizačního týmu Místního akčního plánu vzdělávání (MAP)

Regionální funkce

Městská knihovna ve Svitavách je pověřena Krajskou knihovnou v Pardubicích k výkonu tzv. regionálních funkcí. Objednáváme si služby u 6 profesionálních knihoven (Polička, Litomyšl, Moravská Třebová, Jevíčko, Dolní Újezd, Bystré), dále síť knihoven tvoří 2 profesionální knihovny v Březové nad Svitavou a Městečku Trnávka a 104 obecních knihoven. Tzn. že **metodicky spravujeme celkem 112 knihoven regionu** profesionálních i obecních.

Pod naší knihovnu spadá 22 obecních knihoven a knihovna ve Březové nad Svitavou. Všechny knihovny obvodu jsou v regionálním automatizovaném systému Tritius REKS.

Také činnost knihovny v rámci regionálních funkcí byla ovlivněna pandemií. Bylo rozvezeno méně souborů, ale proběhlo např. více individuálních konzultací.

- V roce 2020 proběhlo 112 metodických návštěv, 277 konzultací po knihovnách regionu (v obvodu Svitavy to bylo celkem 122).
- Pomáháme při revizích, bylo zrevidováno 17 knihoven, celkem 47 081 knih. j. (v obvodu Svitavy proběhly 4 revize - výměnný fond a 3 obecní knihovny, celkem)
- Zpracováváme statistiky.
- Tvoříme tzv. výměnné soubory (nákup knih, zpracování a rozvoz), v loňském roce bylo po knihovnách rozvezeno 292 souborů s 18 307 svazky (v obvodu Svitavy to bylo 94 souborů s 5 103 svazky).
- Zpracováváme knižní fond knihoven – vkládáme knihy do automatizovaného knihovního systému.
- Zajišťujeme porady knihovníků.

Příspěvek od kraje na regionální funkce byl v loňském roce **1 642 tisíc Kč**. Z dotace bylo nakoupeno celkem 2 437 knih (v obvodu Svitavy **815 knih**).

Většina obcí je zapojena do tzv. sdružování finančních prostředků na nákup knih (příspěvek dle obyvatel obce). V loňském roce se ze sdružených prostředků nakoupilo 528 knih (v obvodu Svitavy **139 knih**).

Dotace

Program Ministerstva kultury *Knihovna 21. století*:

Komiks - cesta ke čtenářství 10 000 Kč
(7 200 Kč vráceno, akce neproběhly)

Program Ministerstva kultury *VISK 3*:

Vybudování relaxační a informační zóny v knihovně.....35 000 Kč

Společným projektem knihoven je využívání mediální databáze Anopress v rámci konsorciálního přístupu pro přihlášené knihovny (příjemcem dotace je garant projektu Národní knihovna ČR – hodnota přístupu do databází pro naši knihovnu je cca 20 tis. Kč ročně).

Výhled do roku 2021

Rádi bychom navázali na činnost knihovny před pandemií a získali zpět čtenáře a uživatele, kteří služby v době pandemie nevyhledali. Nadále se budeme věnovat podpoře čtenářské gramotnosti od nejútlejšího věku dětí. Pokračovat budeme v projektech S knížkou do života a Proměna Městské knihovny ve Svitavách na kreativní a vzdělávací centrum pro děti a dospívající mládež, tzn. že nadále budeme realizovat klubové aktivity (čtenářský, fantasy a filmový klub) a aktivitu Kufr plný knih, které se zúčastní další školy z řad předškoláků a prvního i druhého stupně.

Na podzim jsme podali v rámci Programu rozvoje venkova MAS žádost o dotaci na rekonstrukci dětského oddělení knihovny na kreativní a vzdělávací prostor s umístěním herních prvků. Věříme, že budeme úspěšní a zároveň s rekonstrukcí dětského oddělení se nám podaří vybudovat volnočasový prostor pro mládež.

Naším cílem je i nadále poskytovat takové služby, abychom byli vnímáni jako organizace, která má důležité postavení v rámci kulturního i společenského života ve městě.

Zapsala:

Mgr. Marta Bauerová

17. března 2021

Příloha:

Hospodaření v roce 2020

Schválené příspěvky na rok 2020:

1. Město Svitavy	7 394 tis.Kč provozní náklady 58 tis. Kč odpisy majetku
2. Pardubický kraj	1 642 tis. Kč zajištění výkonu RF
3. Z MK ČR	10 tis. Kč MK – „K. 21. stol.“ Komiksy
4. Z MK ČR neinv. dotace	35 tis. Kč VISK 3 - 3 ks PC
5. MK – odpisy	80 tis.Kč odpisy maj. zakoup. z dotace z MK

Poskytnuté příspěvky za rok 2020:

1. Město SY (úctováno 672 10) - (úctováno 672 13) -	7 394,00 tis. Kč - 100 % na provoz 58,00 tis. Kč - 100 % na odpisy
2. PK ČR (úctováno 672 15) -	1 642,00 tis. Kč - 100 % na RF
3. MK ČR (úctováno 672 60) -	3,00 tis. Kč - 7,2 tis. Kč vráceno Knih. 21. stol.
4. Z MK ČR (úctováno 672 61) -	35,00 tis. Kč - 100 % VISK 3
5. MK ČR (úctováno 672 63) - majetku	80,00 tis. Kč - 100 % odpisy
6. Obce okr. SY (úctováno 672 16) – od obcí	126,40 tis. Kč - příspěvek na knihy

Hospodářský výsledek za rok 2020 činí 113 147,73 Kč.

Tento přebytek vznikl nevyčerpáním mzdových prostředků a omezením pořádání kulturních akcí.